

3. Алексеев С.С. Право: азбука – теория – философия. Опыт комплексного исследования: моногр. М. : Статус, 1999. 712 с.;
4. Голіна В.В. Судимість: моногр. Харків : Харків юридичний, 2006. 384 с.
5. Звечаровский И.Э. Уголовно-правовые нормы, поощряющие посткриминальное поведение личности: моногр. Иркутск: Изд-во Иркут. ун-та, 1991. 160 с.;
6. Хряпінський П.В. Заохочувальні норми у законодавстві України про кримінальну відповідальність. Велика українська юридична енциклопедія. У 20-ти томах. Том 17. Кримінальне право / Ред. 17-го тому: Тацій В.Я., Борисов В.І., Тютюгін В.І. та ін. Харків: Право. 2017. 1064 р.
7. Ященко А.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру: моногр. Харків : Харьк. нац. ун-т внутр. справ Ніка-Нова, 2014. 388 с.

ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Щербаков В. В.

*кандидат юридичних наук,
суддя*

*Рівненського окружного адміністративного суду
м. Рівне, Україна*

Детальним аналізом чинного КВК України нами встановлено окремі суперечності, що негативно впливають на застосування положень кримінально-виконавчого законодавства на практиці.

Предметом усунення правових прогалин є суспільні відносини, що потребують правового регулювання. Структура цих суспільних відносин є наступною: а) повністю відсутні у кримінально-виконавчому законодавстві України правові норми, що стосуються процесу виконання та відбування покарань. Так, виключивши з глави 26 КВК України норми (ст. ст. 160–162), що стосувались контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання, законодавець залишив це питання без правового регулювання, враховуючи, що як у ст. 13 КВК, так і у Законі України «Про пробацію» відсутні такі об'єкти контролю, як: засуджені, звільнені від подальшого відбування покарання умовно-достроково (ст. 81 КК); по хворобі (ст. 84 КК); по амністії (ст. 86) та по помилуванню (ст. 87), які, згідно статистичних даних,

вчиняють щорічно за час невідбутої частини покарання від 25 до 45% кримінальних правопорушень повторної злочинності [3, с. 77].

Виходячи з цього, логічно було б КВК України доповнити ст. 160 «Контроль за особами, звільненими від подальшого відбування покарання» такого змісту: «Контроль за особами, звільненими в установленому порядку від подальшого відбування покарання, здійснюється відповідно до положень цього Кодексу та інших законів України».

Для забезпечення реалізації положень ст. 160 КВК, крім цього, варто ч. 1 ст. 13 даного Кодексу доповнити реченням такого змісту: «Уповноважений орган з питань пробації у межах своїх повноважень забезпечує здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених згідно закону від подальшого відбування покарання» та викласти цю норму в новій редакції. Аналогічні зміни необхідно у зв'язку з цим внести у ч. 1 ст. 6 Закону України «Про пробацію», віднісши контроль за даною категорією раніше судимих осіб до завдань органів пробації; б) частково відсутні у кримінально-виконавчому законодавстві України правові норми, які мають відношення до змісту кримінально-виконавчої діяльності.

Так, відповідно до вимог ч. 2 ст. 25 КВК, громадський контроль у сфері виконання покарань України зведений тільки за дотриманням прав засуджених під час виконання кримінальних покарань, що є явно недостатнім з огляду тих проблем, які існують у зазначеній сфері суспільних відносин, а також витікають із змісту слова «контроль» (перевірка відповідальності контролюваного об'єкта встановленим вимогам) [2, с. 307]. Крім цього, часткове правове регулювання з цих питань у сфері виконання покарань полягає у тому, що громадський контроль зводиться по суті до діяльності спостережних комісій та піклувальних рад (ч. 2 ст. 25 КВК).

Враховуючи зазначене та з метою усунення зазначеної прогалини у кримінально-виконавчому законодавстві, логічно було б ст. 25 КВК доповнити частиною третьою такого змісту: «Порядок здійснення громадського контролю у сфері виконання покарань визначається цим Кодексом та іншими законами України». Важливі у цьому контексті положення були закріплені в Законі України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними Органами держави», який, на жаль, на сьогодні в Україні відмінений у червні 2018 року.

Цікаві у даному сенсі норми визначені у Законі України «Про Національну поліцію», а саме: звіт про поліцейську діяльність (ст. 86) та прийняття резолюції керівником органів поліції по його результатах (ст. 87).

Враховуючи відсутність аналогічних норм у КВК, слід було б цей Кодекс доповнити ст. 25-1 «Звіт про кримінально-виконавчу діяльність

та його наслідки для органів та установ виконання покарань» такого змісту: «З метою інформування та забезпечення контролю громадськості за кримінально-виконавчою діяльністю керівники органу та установи виконання покарань раз на рік готують та опубліковують на офіційних вебпорталах цих органів та установ звіт про стан виконання – відбування покарань в Україні. Верховна Рада України, Верховна Рада автономної республіки Крим, Київська та Севастопольська міські ради, обласні, районні та інші міські ради мають право за результатами оцінки діяльності органу та установи виконання покарань прийняти резолюцію недовіри керівнику відповідного органу чи установи (чи відповідного підрозділу), що є підставою для звільнення його із займаної посади»; в) колізійні норми у кримінально-виконавчому законодавстві України.

При усуненні прогалин і колізій у кримінально-виконавчому законодавстві України слід враховувати вимоги нормотворчої техніки та принципи нормотворчості. У науковій літературі під нормотворчою технікою розуміють систему засобів і правил вираження та закріплення змісту нормативно-правових актів, використання якої забезпечує ясність, точність, чіткість і несуперечливість цих актів [1, с. 216].

Література:

1. Теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 368 с.
2. Великий тлумачний словник української мови / уклад. О. Єрошенко. Донецьк : ТОВ «Глорія Трейд», 2012. 864 с.
3. Кулик О. Г. Злочинність в Україні на початку XXI століття : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 272 с.